

Návrh dostavby Invalidovny v pražském Karlíně od ateliéru Petr Hájek Architekti vzbudil mnoho různorodých emocí. Celá tato situace má několik dílčích rovin, které je nutné v rámci tohoto tématu vnímat jak separátně, tak ve vzájemném vztahu.

Jako architekt a občan oceňuji snahu do veřejného prostoru vnést soudobou vrstvu architektury, která v České republice, v rámci investic samotným státem, posledních 30 let, kulantně řečeno, pokulhává. Že se nejedná o snadný záměr, je jasné z několika důvodů. Nejde o individuální stavbu, ale o stavbu, kde dochází k interakci s historickou budovou, která zde stojí bezmála 300 let a kdy se otevírá diskuze, jak se k vzájemnému vztahu a záměru budovu doplnit současnou architekturou, postavit. S tím se pojí i fakt, že česká veřejnost není zvyklá vnímat ve veřejném

prostoru takto výrazné stavby, jak samostatně stojící, tak ve vztahu k původním vrstvám předešlých generací. Můžeme to svádět na konzervativnost české společnosti, já osobně to spíše vnímám jako

kombinaci výše zmíněného a dlouhodobé odlučování společnosti od důležitosti a významu prostředí, které architektura a urbanismus kolem nás všech tvoří. S tímto přístupem je poté velmi náročné vést věcnou debatu o budoucnosti Invalidovny, jako významné národní kulturní památky.

Jako architekt velmi pozitivně vnímám snahu Národního památkového ústavu o dostavbu objektu Invalidovny novou, soudobě pojatou vrstvou architektury. Je to důležitou zprávou pro architektky i památkáře, že památková péče a současná architektura nejsou dvě separátně fungující

odvětví, která spolu mají problém hovořit a případně i tvořit. Je to zprávou, že architekti a památkáři mohou a měli by nejen spolupracovat, ale také se respektovat. Invalidovna je skvělou příležitostí dokázat, že si vážíme jak doby minulé, tak současné.

Jako mladý a začínající architekt, obdivující a učící se z díla předešlých generací se ptám, proč by ta současná generace nemohla dostat příležitost svým způsobem a svou optikou, která je na první pohled jiná, ale vždy vychází, učí se a reaguje na dílo architektů z minulých generací, vkročit do

veřejného prostoru a doplnit ho svým pojetím architektury. Tu stejnou příležitost totiž před 300 lety dostal i sám autor Kilián Ignác Dientzenhofer, jehož návrh a realizace Invalidovny je dnes širokou odbornou i laickou veřejností respektována a uznávána. Nemuseli bychom se zastavovat jen u něho, ale stejnou optikou posuzovat i další významné osobnosti architektury, jejichž díla v čase obstála a potvrdila svou kvalitu. Jmenujme například barokní Šporkovský palác s dostavbou od Josefa Gočára, či Novou scénu Národního divadla od Karla Pragera.

Jako architekt si uvědomuji nutnost diskuze, jak bude s objektem naloženo a v rámci tohoto tématu, jak bude samotný záměr řešen. Jaká funkce a forma se stane vhodnou volbou pro životaschopnou budoucnost Invalidovny. Tento dialog je nutný, v současném světle je jasné, že i nevyhnutelný. Pro tyto účely vidím jako správný nástroj architektonickou soutěž, kdy se k budoucnosti, k funkci a tolik diskutované formě, může vyjádřit široká architektonická obec a tak jasně potvrdit vhodnost řešení a jeho pojetí. To se z mnoha důvodů v tomto případě nestalo a je jak na autorovi studie, tak především na Národním památkové ústavu toto osvětlit jak veřejnosti, tak celé architektonické obci.

Martin Zítek, architekt
12. 10. 2020